

HEKO INDUSTRIEERZEUGNISSE

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

10 ta' Diċembru 2009*

Fil-Kawża C-260/08,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Bundesfinanzhof (il-Ġermanja), permezz ta' deċiżjoni tas-6 ta' Mejju 2008, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-18 ta' Ĝunju 2008, fil-proċedura

Bundesfinanzdirektion West

vs

HEKO Industrieerzeugnisse GmbH,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn J. N. Cunha Rodrigues, President tat-Tieni Awla, li qed jaġixxi bħala President tat-Tielet Awla, P. Lindh, A. Rosas, U. Lõhmus (Relatur) u A. Ó Caoimh, Imħallfin,

* Lingwa tal-kawża: il-Ġermaniż.

Avukat Ĝeneral: J. Mazák,
Reġistratur: R. Şereş, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tad-9 ta' Lulju 2009,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal HEKO Industrieerzeugnisse GmbH, minn T. Lieber, avukat,
- għall-Gvern Grieg, minn G. Kanellopoulos u I. Bakopoulos kif ukoll minn M. Tassopoulou, bħala aġenti,
- għall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn R. Lyal u B.-R. Killmann, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ĝeneral, li l-kawża tinqata' mingħajr konklużjonijiet,

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 24 tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodiċi Doganali tal-Komunità (GU Edizzjoni Specjal bil-Malti, Kapitulu 2, Vol. 4, p. 307, iktar 'il quddiem il-“Kodiċi Doganali”) sabiex jiġi ddeterminat l-origini tal-merkanzija li taqa' taħt l-intestatura 7312 tan-Nomenklatura Magħquda li tikkostitwixxi l-Anness I tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2658/87, tat-23 ta' Lulju 1987, dwar in-nomenklatura tat-tariffa u l-istatistika u dwar it-Tariffa Doganali Komuni (GU Edizzjoni Specjal bil-Malti, Kapitulu 2, Vol. 2, p. 382), kif emendat bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1719/2005, tas-27 ta' Ottubru 2005 (GU L 286, p. 1, iktar 'il quddiem in-“NM”).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn il-Bundesfinanzdirektion West (iktar 'il quddiem il-“Bundesfinanzdirektion”) kontra HEKO Industrieerzeugnisse GmbH (iktar 'il quddiem “HEKO”), dwar id-determinazzjoni tal-origini mhux preferenzjali ta' kejbils tal-azzar immanifatturati fil-Korea ta' Fuq minn wajers bis-swiegli li jorigina miċ-Ċina.

Il-kuntest ġuridiku

Il-Ftehim dwar ir-regoli tal-origini

- 3 Permezz tad-Deċiżjoni tal-Kunsill 94/800/KE, tat-22 ta' Diċembru 1994, dwar il-konklużjoni f'isem il-Komunità Ewropea, fejn għandhom x'jaqsmu affarijiet fil-kompetenza tagħha, fuq il-ftehim milħuq fil-Laqqha ta' negozjati multilaterali fl-Urugwaj (1986-1994) (GU Edizzjoni Specjal bil-Malti, Kapitulu 11, Vol. 21, p. 80), il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea approva, b'mod partikolari, il-Ftehim dwar ir-regoli tal-

origini (WTO-GATT 1994) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 11, Vol. 21, p. 231), anness mal-att finali ffirmat f'Marrakech fil-15 ta' April 1994. Dan il-ftehim huwa intiż sabiex jarmonizza r-regoli tal-origini u jistabbilixxi, matul perijodu ta' tranžizzjoni, programm ta' xogħol ta' armonizzazzjoni.

- 4 L-Artikolu 2 tal-imsemmi ftehim, intitolat “Id-Dixxiplini Matul il-Perjodu taż-Żmien tat-Transizzjoni” jipprovd:

“Sakemm jitlesta l-programm tax-xogħol ta’ l-armonizzazzjoni tar-regoli ta’ l-origini ddikjarat fil-parti IV, il-Membri għandhom jiżguraw li:

- a) meta joħorġu modi dwar [jieħdu deciżjonijiet amministrattivi ta’] applikazzjoni ġenerali, il-htiġiet li jridu jitwettqu jkunu ddefiniti biċ-ċar. B'mod partikolari:
- i) fil-każijiet meta jiġi applikat il-kriterju tal-bidla tal-klassifika tat-tariffi, din ir-regola ta’ l-origini, u kull eċċezzjoni għar-regola, iridu jispeċifikaw b'mod ċar is-subintestaturi jew l-intestaturi ġewwa n-nomeklatura tat-tariffi li jiġu indirizzati bir-regola;

[...]

Il-legiżlazzjoni doganali Komunitarja

- 5 L-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali jipprovd:

“Merkanzija li l-produzzjoni tagħha tinvolvi aktar minn pajjiż wieħed għandha titqies li toriġina mill-pajjiż fejn tkun ghaddiet mill-ahħar processar [jew xogħol] sostanzjali, ekonomikament ġustifikat jew hidma f'impriza mghammra għal dak l-iskop u li tirriżulta fil-manifattura ta’ prodott ġdid jew li tirrappreżenta stadju importanti tal-manifattura.”

- 6 Il-Kapitolu 1, intitolat “Oriġini mhux-preferenzjali”, tat-Titolu IV tar-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2454/93, tat-2 ta’ Lulju 1993, li jiffissa d-dispożizzjonijiet għall-implementazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92 li jistabbilixxi l-Kodiċi Doganali Komunitarju (GU Edizzjoni Specjali bil-Malti, Kapitolo 2, Vol. 6, p. 3, iktar ‘il quddiem ir-“regolament ta’ implementazzjoni”, jinkludi l-Artikoli 35 sa 40.

- 7 Skont l-Artikolu 35 tar-regolament ta’ implementazzjoni:

“Dan il-kapitolu jistabbilixxi, għal tessuti w-oġġetti tat-tessuti li jaqgħu taħt is-Sejjjoni XI tan-[NM], u għal ċerti prodotti li ma humiex tessuti u oġġetti tat-tessuti, ix-xogħol jew processar li għandu jkun meqjus bħala li jissodisfa il-kriterji estabbiliti fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi [Doganali] u li jikkonferixxu lill-prodotti kkonċernati l-origini fil-pajjiż li fiċċi twettqu.

[...]

- 8 L-Artikolu 39 ta' dan ir-regolament jipprovdi:

"Fil-każ ta' prodotti riżultati li huma elenkati fl-Anness 11, ix-xogħol u l-ipproċessar imsemmija fil-kolonna 3 ta' l-Anness għandhom jiġu meqjusa bħala proċess jew operazzjoni [xogħol jew ipproċessar] li jikkonferixxi l-origini taħt l-Artikolu 24 tal-Kodiċi [Doganali].

[...]"

- 9 L-intestatura 7312 tan-NM, jiġifieri “[w]ajer[s] bis-swiegli, ħbula, kejbils, ċineg immaljati, bragi u bħalhom, ta' ḥadid jew azzar, mhux iżolat għall-elettriku”, ma kinitx riprodotta fl-Anness 11 tar-regolament ta' implementazzjoni.

Il-kawża principali u d-domanda preliminari

- 10 Matul ix-xahar ta' Mejju 2005, HEKO talbet, mingħand il- Bundesfinanzdirektion, informazzjoni li torbot dwar l-origini (iktar 'il quddiem l-“ITO”) għal tipi differenti ta' kejbils tal-azzar li jaqgħu taħt l-intestatura 7312 tan-NM, immanufatturati fil-Korea ta' Fuq, minn wajers bis-swiegli li jorigha miċ-Cina, li jaqgħu ukoll taħt l-intestatura 7312 tan-NM.

- 11 Mill-proċess jirriżulta li sabiex dawn il-kejbils jiġu mmanifatturati, wajers bis-swiegli kkostitwiti minn diversi wajers jinbaram fuq magni tal-kejbils, minn impriża mgħammra għal dak l-iskop fil-Korea ta' Fuq. Skont l-użu li għalih huma intiżi, il-kejbils tal-azzar huma wkoll maqtugħin f'bicċiet, marbuta flimkien, ippressati, mimlja, iċċattjati, mibrumin flimkien u/jew miksija, ġewwa din l-impriża.

- ¹² Fil-11 ta' Jannar 2006, il-Bundesfinanzdirektion ħareġ ġħames ITOs li abbażi tagħhom, ir-Repubblika Popolari taċ-Ċina hija indikata bhala l-pajjiż tal-origini tal-kejbils tal-azzar, minħabba li, fin-nuqqas ta' bidla tal-intestatura tariffarja, il-kejbil (cabling) tal-wajers bis-swiegli li jwassal għall-manifattura ta' kejbils tal-azzar, magħmul fil-Korea ta' Fuq, ma jikkostitwixxiex ipproċċessar jew xogħol sostanzjali fis-sens tal-Artikolu 24 tal-Kodiċi Dorganali.
- ¹³ Sabiex isostni l-pożizzjoni tiegħu, il-Bundesfinanzdirektion ibbaża ruhu fuq ir-regoli msejha "ta' elenkar" (iktar 'il quddiem ir-“regoli ta' elenkar”), li huma mfassla mill-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej bl-ghan li jiġu ppreċiżati l-kuncetti li jinsabu fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi Dorganali u anki disponibbli fuq is-sit internet tagħha. Minn dawn l-imsemmija regoli jirriżulta li l-merkanzija tal-intestatura 7312 tan-NM ma tistax titqies bhala li sar l-ahhar ipproċċessar jew xogħol sostanzjali fuqha, hlief meta jkun hemm tibdil fl-intestatura tariffarja.
- ¹⁴ HEKO ppreżentat rikors għal annullament kontra d-deċiżjonijiet tal-Bundesfinanzdirektion quddiem il-Finanzgericht Düsseldorf. Permezz ta' sentenza mogħtija f'Mejju 2007, din il-qorti annullat l-ITOs ikkcontestati u ordnat lill-Bundesfinanzdirektion joħroġ ITOs li fihom ir-Repubblika Demokratika Popolari tal-Korea kellha tkun indikata bhala l-pajjiż tal-origini tal-kejbils tal-azzar. Skont l-imsemmija qorti, ir-regoli ta' elenkar ma humiex fil-fatt, konformi mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja u ma jikkostitwixxu att legali Komunitarju vinkolanti.
- ¹⁵ Il-Bundesfinanzdirektion ippreżenta rikors ta' “Revizjoni” kontra din is-sentenza quddiem il-qorti tar-rinvju, filwaqt li enfasizza li, anki jekk ir-regoli ta' elenkar ma għandhomx effetti legali, madankollu huma jiproponu, sa certu punt, interpretazzjoni tal-Artikolu 24 tal-Kodiċi Dorganali.

- 16 F'dawn iċ-ċirkustanzi l-Bundesfinanzhof ddeċidiet li tissospendi l-proċeduri qud-diemha u li tagħmel id-domanda preliminari li ġeja lill-Qorti tal-Ġustizzja:

“Ix-xogħol jew ipprocessar sostanzjali li jattrbwixxi l-origini mhux preferenzjali ta’ oggett [merkanzija] li jaqgħu [taqa’] taħt l-intestatura 7312 tan-[NM] huwa biss dawk li għandu bhala effett li jikklassifika l-prodott wara x-xogħol jew l-ipproċessar taħt intestatura oħra tal-imsemmija Nomenklatura?”

Fuq id-domanda preliminari

- 17 Permezz tad-domanda tagħha, il-qorti tar-rinvju tistaqsi, essenzjalment, jekk il-kunċett ta’ “proċessar jew xogħol sostanzjali” li jinsab fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali għandhux jiġi interpretat fis-sens li, għall-merkanzija kklassifikata fl-intestatura 7312 tan-NM, huwa biss l-ipproċessar jew xogħol li għandu l-effett li jikklassifika l-prodott li jirriżulta minnu taħt intestatura oħra tan-NM li jaqa’ taħt dan il-kunċett.

- 18 Preliminarjament, fir-rigward tal-applikabbiltà tar-regoli ta’ elenkar b’mod ġenerali, HEKO tqis li peress li dawn ma ġewx ippubblikati fil-Ġurnal Ufficjali tal-Unjoni Ewropea, ma għandhom ebda natura vinkolanti u ma jistgħux jorbtu l-qratil tal-Istati Membri.

- 19 Lanqas il-Kummissjoni ma tattribwixxi effetti vinkolanti lil dawn ir-regoli ta’ elenkar li, skont din tal-aħħar, il-kontenut tagħhom ġie miftiehem mar-rappreżentanti tal-Istati Membri fil-Kunitat tal-Kodiċi Doganali. Madankollu, il-Kummissjoni tissuġġerixxi li dawn jittieħdu inkunsiderazzjoni sabiex tigħiż żgurata l-konformità fl-applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni doganali Komunitarja mal-obbligi tal-Komunità Ewropea fil-kuntest tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO). Fil-fatt, ir-regoli ta’ elenkar jipprovdu kriterji konkreti sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 2 tal-Ftehim dwar ir-regoli

tal-origini li, meta jittieħdu deċiżjonjet amministrattivi ta' applikazzjoni ġeneral, il-kundizzjonijiet li jridu jiġu sodisfatti, għandhom ikunu ddefiniti b'mod ċar.

- ²⁰ F'dan ir-rigward, għandu jiġi kkonstatat li, għalkemm ir-regoli ta' elenkar imfassla mill-Kummissjoni jikkontribwixxu sabiex jiġi ddeterminat l-origini mhux preferenzjali tal-merkanzija, dawn ir-regoli ma humiex legalment vinkolanti.
- ²¹ Minħabba dan, il-kontenut ta' dawn ir-regoli għandu jkun konformi mar-regoli tal-origini, kif imsemmija fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali, u ma għandux ibiddel il-portata tagħhom (ara, b'analogija, għal dak li jikkonċerna n-noti ta' spjega tan-NM, is-sentenzi tat-12 ta' Jannar 2006, Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht, C-311/04, Ġabro. p. I-609, punt 28, u tad-19 ta' Frar 2009, Kamino International Logistics, C-376/07, Ġabro p. I-1167, punt 48).
- ²² Għandu jingħad ukoll li, jekk l-atti rilevanti tad-dritt sekondarju għandhom jiġu interpretati fid-dawl tal-ftehim adottati fil-kuntest tad-WTO (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-14 ta' Diċembru 2000, Dior *et*, C-300/98 u C-392/98, Ġabro p. I-11307, punt 47, kif ukoll tas-16 ta' Novembru 2004, Anheuser-Busch, C-245/02, Ġabro. p. I-10989, punt 55), xorta jibqa' l-fatt li l-Ftehim dwar ir-regoli tal-origini, attwalment jistabbilixxi biss, programm ta' xogħol ta' armonizzazzjoni matul perijodu ta' zmien ta' tranzizzjoni. Dan il-ftehim ma jikkostitwixxix armonizzazzjoni shiħa, peress li l-membri tad-WTO għandhom margni ta' diskrezzjoni dwar kif jadattaw ir-regoli tal-origini tagħhom. F'dan ir-rigward, mir-rapport tal-Bord tad-WTO mahruġ fl-20 ta' Gunju 2003, (l-Istati Uniti) — Regoli tal-origini li jikkonċernaw it-tessuti u l-hwejjieg (DS243), punti 6.23 u 6.24, jirriżulta li l-membri tad-WTO huma liberi li jiddeterminaw il-kriterji li jattrībwixxu l-origini, li jbiddlu dawn il-kriterji matul iż-żmien, jew li jaapplikaw certi kriterji differenti għal prodotti differenti.
- ²³ Minn dawn il-kunsiderazzjonijiet jirriżulta li l-qratil tal-Istati Membri jistgħu jużaw il-kriterji li jirriżultaw mir-regoli ta' elenkar waqt l-interpretazzjoni tal-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali, sakemm din ma twassalx għal bidla f'dan l-artikolu.

- 24 Għal dak li jikkonċerna, b'mod partikolari, l-interpretazzjoni tal-kunċett ta' "proċessar jew xogħol sostanzjali" li jinsab fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali, fir-rigward tal-merkanzija li taqa' taħt l-intestatura 7312 tan-NM, HEKO tenfasizza li l-kriterju tal-bidla tal-intestatura tariffarja li tirriżulta mir-regoli ta' elenkar, mhuwiex konformi ma' dan l-artikolu, minħabba li dan tal-ahħar mhuwiex ibbażat fuq distinzjoni oġgettiva u reali bejn il-prodott ta' baži u l-prodott ipproċessat, essenzjalment minħabba l-kwalitajiet materjali speċifiċi ta' kull wieħed minn dawn il-prodotti.
- 25 Min-naħa l-oħra, il-Gvern Elleniku u l-Kummissjoni huma tal-fehma li, għall-merkanzija li taqa' taħt l-intestatura tariffarja 7312 tan-NM, l-ahħar ipproċessar jew xogħol sostanzjali li jattribwixxi l-origini, jimplika li jkun hemm bidla tal-intestatura tariffarja. Il-kriterju bbażat fuq il-bidla tal-intesatura tariffarja jippermetti, minn naħa, li jiġi applikat b'mod uniformi, l-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali fit-territorju doganali tal-Komunità u, min-naħha l-oħra, li jittieħdu inkunsiderazzjoni l-fażijiet tekniċi tal-ipproċessar jew tax-xogħol fil-manifattura tal-kejbils. F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni iżżejjid li l-ipproċessar tal-wajers bis-swiegli f'kejbils tal-azzar, ma jwassalx għal bidla kwalitattiva ċara tal-prodott ta' baži u jikkostitwixxi biss operazzjoni ta' assemblaġġ li ma tattribwixx l-origini lil din il-merkanzija. Min-naħa l-oħra, il-manifattura ta' kejbils minn wajers tal-azzar twassal għal bidla tal-intestatura tariffarja u konsegwen-tement, tattribwixxi origini ieħor lil din il-merkanzija.
- 26 Dan l-argument ma jistax jintlaqa'.
- 27 Fil-fatt, mill-kliem tal-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali jirriżulta li, meta l-produzzjoni ta' merkanzija tinvvoli iktar minn pajjiż wieħed, għandha titqies li toriġina mill-pajjiż fejn tkun għaddiet mill-ahħar ipproċessar jew xogħol sostanzjali, ekonomikament iġġustifikat, magħmul f'impriża mgħammra għal dak l-iskop u li tirriżulta fil-manifattura ta' prodott ġdid jew li tirrappreżenta stadju importanti tal-manifattura.

- ²⁸ F'dan ir-rigward, mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 5 tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 802/68, tas-27 ta' Ĝunju 1968, dwar id-definizzjoni komuni tal-kunċett tal-origini ta' merkanzija (GU L 148, p. 1), li hija dispožizzjoni li pprediet l-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali iżda li hija fformulata bi kliem identiku, jirriżulta li l-aħħar iproċessar jew xogħol muhuwiex "sostanzjali", fis-sens ta' din id-dispožizzjoni, ħlief jekk il-prodott li jirriżulta minnu jkollu proprijetajiet u kompožizzjoni specifiċi tiegħu li ma kellux qabel dan l-iproċessar jew xogħol. Operazzjonijiet li jaffettwaw il-preżentazzjoni ta' prodott għall-użu tiegħu iżda li ma jwasslux għal bidla kwalitattiva sinjifikattiva tal-proprietajiet tiegħu, ma jistgħux jiddeterminaw l-origini tal-imsemmi prodott (sentenzi tas-26 ta' Jannar 1977, Gesellschaft für Überseehandel, 49/76, Ġabro. p. 41, punt 6, u tat-23 ta' Frar 1984, Zentrag, 93/83, Ġabro p. 1095, punt 13).
- ²⁹ Minn din il-ġurisprudenza jirriżulta wkoll li ma huwiex biżżejjed li jiġu mfittxja l-kriterji li jiddefinixxu l-origini tal-merkanzija fil-klassifikazzjoni tariffarja tal-prodotti pproċessati, peress li t-tariffa doganali komuni tfasslet għal raġunijiet specifiċi u mhux sabiex jiġi ddeterminat l-origini tal-prodotti. Min-naħha l-oħra, id-determinazzjoni tal-origini tal-merkanzija għandha tkun ibbażata fuq distinżjoni oġgettiva u reali bejn il-prodott ta' baži u l-prodott iproċessat, essenzjalment minhabba l-kwalitajiet materjali specifiċi ta' kull wieħed minn dawn il-prodotti (ara s-sentenzi Gesellschaft für Überseehandel, iċċitata iktar 'il fuq, punt 5, kif ukoll tat-23 ta' Marzu 1983, Cousin et., 162/82, Ġabro p. 1101, punt 16).
- ³⁰ Barra minn hekk, fir-rigward tal-kwistjoni jekk operazzjoni tal-assemblaġġ ta' diversi elementi tikkostitwixx ipproċessar jew xogħol sostanzjali, il-Qorti tal-Ġustizzja digà ddecidiet li hemm sitwazzjonijiet fejn l-eżami fuq il-baži ta' kriterji ta' natura teknika jista' ma jkunx konklużiv għad-determinazzjoni tal-origini ta' merkanzija u li hemm lok, f'dawn il-każijiet, li sussidjarjament, jittieħdu inkunsiderazzjoni kriterji oħra (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-13 ta' Dicembru 1989, Brother International, C-26/88, Ġabro p. 4253, punt 20; tat-8 ta' Marzu 2007, Thomson u Vestel France, C-447/05 u C-448/05, Ġabro p. I-2049, punt 27, kif ukoll tat-13 ta' Dicembru 2007, Asda Stores, C-372/06, Ġabro p. I-11223, punt 37).
- ³¹ Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzju rrikonoxxiet il-validità tal-użu ta' kriterju čar u oġgettiv, bħal dak tal-valur miżjud, li għal merkanzija b'kompožizzjoni kumplessa,

jippermetti li jiġi ddefinit f'hiex jikkonsisti l-ipproċessar sostanzjali li jattribwixxi l-origini tagħhom (ara, b'mod partikolari, is-sentenza Thomson u Vestel France, iċċitata iktar 'il fuq, punt 39).

³² F'dan il-każ, għandu jiġi vverifikat jekk l-applikazzjoni ta' kriterju wieħed, jiġifieri dak tal-bidla tal-intestatura tariffarja sabiex jiġi ddeterminat l-origini tal-merkanzija li taqa' taħt l-intestatura 7312 tan-NM, hijex konformi mal-ġurisprudenza msemmija fil-punti 28 u 29 ta' din is-sentenza u tippermettix li jiġi stabbilit, fi kwalunkwe każ, jekk il-manifattura tal-kejbils tal-azzar minn wajers bis-swiegħli, tikkostitwixx ipproċessar jew xogħol sostanzjali fis-sens tal-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali.

³³ F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat li l-kriterju tal-bidla tal-intestatura tariffarja mħuwiex ibbażat la fuq distinzjoni oggettiva u reali bejn il-prodott ta' baži, jiġifieri l-wajers bis-swiegħli, u l-prodott ipproċessat, jiġifieri l-kejbils tal-azzar, u lanqas fuq il-kwalitajiet materjali spċifici ta' kull wieħed minn dawn il-prodotti, u ma jieħux inkunsiderazzjoni l-ipproċessar spċificu li jirriżulta fil-manifattura tal-prodott ipproċessat.

³⁴ Huwa minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja digà qieset li, sabiex jiġu ċċarati l-kunċetti astratti ta' ipproċessar u xogħol spċificu, ma kienx kompatibbli mal-Artikolu 5 tar-Regolament Nru 802/68 li l-Kummissjoni tuża sistema li fiha, il-bidla ta' intestatura tariffarja ta' merkanzija sservi bħala regola ta' baži, li hija stess kienet supplimentata u korretta minn listi addizzjonali li jieħdu inkunsiderazzjoni l-partikolaritajiet tal-ipproċessar jew xogħol spċificu (ara s-sentenza, Cousin *et*, iċċitata iktar 'il fuq, punt 17).

³⁵ Madankollu, għalkemm huwa minnu li l-bidla tal-intestatura tariffarja ta' oggett, bħala riżultat ta' operazzjoni ta' ipproċessar, tikkostitwixxi indikazzjoni tan-natura sostanzjali tal-ipproċessar jew tax-xogħol tiegħu, dan ma jfissirx li pproċessar jew xogħol ma jistax ikun ta' natura sostanzjali anki mingħajr tali bidla tal-intestatura. Kif il-Kummissjoni nnifisha tammetti, il-kriterju tal-bidla tal-intestatura tariffarja pprovdu mir-regoli ta'

elenkar, ikopri parti kbira ta' sitwazzjonijiet, iżda ma jippermettix li jiġu identifikati s-sitwazzjonijiet kollha li fihom l-ipproċessar jew xogħol tal-merkanzija huwa sostanzjali. Għaldaqstant, għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni kriterji oħra sabiex jiġi ddeterminat jekk il-kundizzjonijiet pprovduti fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali humiex sodisfatti.

³⁶ Minn dan isegwi li matul l-interpretazzjoni tal-kuncett ta' "procəssar jew xogħol sostanzjali" li jinsab fl-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali, għall-merkanzija li taqa' taħt l-intestatura 7312 tan-NM, l-użu eskluziv tal-kriterju tal-bidla tal-intestatura tariffarja, mingħajr ebda indikazzjoni rigward l-ipproċessar jew xogħol speċifiku li ghaddiet minnu din il-merkanzija, jista' jillimita l-portata tal-imsemmi artikolu.

³⁷ Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li, għal dak li jikkonċerna l-merkanzija kklassifikata taħt l-intestatura 7312 tan-NM, l-ipproċessar jew xogħol sostanzjali, fis-sens tal-Artikolu 24 tal-Kodiċi Doganali, jista' jkopri mhux biss dak li jwassal għall-klassifikazzjoni ta' din il-merkanzija li ghaddiet minn operazzjoni ta' ipproċessar jew xogħol taħt intestatura oħra tan-NM, iżda wkoll dak li, fin-nuqqas ta' tali bidla tal-intestatura, iwassal għall-holqien ta' oggett li għandu proprijetajiet u kompozizzjoni speċifici tiegħu li dan l-oggett ma kellux qabel l-imsemmi operazzjoni.

Fuq l-ispejjeż

³⁸ Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja, (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Għal dak li jikkonċerna l-merkanzija kklassifikata taħt l-intestatura 7312 tan-Nomenklatura Magħquda, li tikkostitwixxi l-Anness I tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2658/87, tat-23 ta' Lulju 1987, dwar in-nomenklatura tat-tariffa u l-istatistika u dwar it-Tariffa Doganali Komuni, kif emendat bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1719/2005, tas-27 ta' Ottubru 2005, l-iproċċessar jew xogħol sostanzjali, fis-sens tal-Artikolu 24 tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodiċi Doganali tal-Komunità, jiista' jkopri mhux biss dak li jwassal ghall-klassifikazzjoni ta' din il-merkanzija li ghaddiet minn operazzjoni ta' iproċċessar jew xogħol taħt intestatura oħra tan-Nomenklatura Magħquda, iżda wkoll dak li, fin-nuqqas ta' tali bidla tal-intestatura, iwassal ghall-holqien ta' oġgett li għandu proprjetajiet u kompożizzjoni specifiċi tiegħu li dan l-oġgett ma kellux qabel l-imsemmija operazzjoni.

Firem